

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **Y. P.**, zastoupené Mgr. Sandrou Podskalskou, advokátkou se sídlem Údolní 33, Brno, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, za účasti: **I) S. K.**, **II) I. Š.**, **III) CETIN a.s.**, se sídlem Českomoravská 2510/19, Praha 9, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2024, č. j. MHMP 1801782/2024, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2025, č. j. 14 A 60/2024 - 69,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- IV.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 10. 2024, č. j. MHMP 1801782/2024, potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6 ze dne 16. 3. 2023 ve věci stavebního záměru osoby

zúčastněné na řízení I. Žalobkyně následně dne 3. 12. 2024 napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji však shora uvedeným usnesením odmítl jako opožděnou.

[2] Soud uvedl, že podle § 306 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona (resp. nového stavebního zákona) lze proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, podat žalobu do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno. To se však v posuzované věci nestalo. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno (prostřednictvím jejího tehdejšího zmocněnce) dne 4. 10. 2024. Poslední den lhůty pro podání žaloby proti němu připadl na pondělí 4. 11. 2024. Žalobkyně podala žalobu až 3. 12. 2024, a soud ji proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), pro opožděnost.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[4] Stěžovatelka nesouhlasila se závěry městského soudu, protože legislativní proces přijetí nového stavebního zákona byl matoucí a plný zásadních změn. Přestože bylo známo, že se chystá nová kodifikovaná úprava stavebního práva, připravovaná legislativa doznala v průběhu času množství zásadních změn. Nový stavební zákon byl před nabytím účinnosti opakovaně novelizován, což vedlo k nejistotě ohledně jeho finální podoby a prováděcích předpisů. V důsledku opakovaných legislativních změn došlo k oslabení právní jistoty a důvěry stěžovatelky v právní úpravu vycházející z tohoto zákona.

[5] Stěžovatelka dále namítla, že požadavek soudů na detailní orientaci v opakovaně měněné a matoucí právní úpravě je nepřiměřený a nespravedlivý. Nesouhlasila se závěrem městského soudu, že žalobu bylo nutno podat v měsíční lhůtě dle § 306 nového stavebního zákona. Dle stěžovatelky naopak v otázce výkladu a aplikace tohoto ustanovení panují zásadní nejasnosti. Znění § 306 nového stavebního zákona sice nebylo měněno, ale opakovaně byla měněna celá řada zásadních ustanovení nového stavebního zákona, což mělo vliv i na § 306 tohoto zákona. Zákonodárce původně počítal se zřízením samostatné soustavy stavebních úřadů, a jeho úmyslem bylo, aby se lhůta vztahovala k rozhodnutí „nových“ stavebních úřadů. K vytvoření samostatné soustavy stavebních úřadů ale následně nikdy nedošlo, § 306 však ve stavebním zákoně zůstal, aniž by bylo zřejmé, na jaká rozhodnutí stavebního úřadu se vztahuje.

[6] Stěžovatelka uvedla, že ani správní soudy nemají jasno v aplikaci nové právní úpravy. Zatímco krajské soudy judikují, že není pochyb o tom, že je nutno tuto novou právní úpravu aplikovat i na rozhodnutí stavebního úřadu vydaná před 1. 7. 2024, v případě § 307 odst. 2 nového stavebního zákona správní soudy k aplikaci tohoto ustanovení přistupují odlišně. Krajský soud v Praze se opakovaně zabýval výkladem § 307 odst. 2 nového stavebního zákona, který omezuje přípustnost návrhů na zrušení opatření obecné povahy. Přestože krajský soud uvedl, že výklad přechodných ustanovení by nasvědčoval tomu, že § 307 odst. 2 nového stavebního zákona by se měl uplatnit ve všech soudních řízeních zahájených po 1. 7. 2024, dovodil, že je třeba zvolit takový výklad, který nebude s nepodáním námitek za účinnosti předchozí právní úpravy spojovat důsledek zásadního omezení práva na přístup k soudu.

pokračování

[7] Stěžovatelka se domnívá, že je třeba zvolit obdobný výklad i v případě § 306 nového stavebního zákona, aby žaloby proti rozhodnutím stavebního úřadu vydaným podle předchozího stavebního zákona nezaložily zásadní omezení práva na přístup k soudu.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se zcela ztotožňuje se závěry městského soudu, a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Soud nejprve ověřil splnění zákonných podmínek řízení o kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že **není** důvodná.

[10] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s., podle něž žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

[11] Takovým zvláštním zákonem je také zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon (nový stavební zákon). Právní úprava soudního přezkumu obsaženého v § 305 a násl. nabyla účinnosti od 1. 7. 2024 (viz § 334a odst. 3 zákona). Podle § 306 tohoto zákona žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno (odst. 1). Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě 2 měsíců poté, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno (odst. 2).

[12] V nyní posuzované věci není sporu o tom, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí dne 3. 10. 2024 a žalobkyni bylo doručeno následující den, tj. 4. 10. 2024.

[13] Nejvyšší správní soud proto předně uvádí, že kasační argumentace je z větší části mimoběžná s předmětem nyní posuzované věci. Stěžovatelka ve své argumentaci totiž zcela přehlíží, že v její věci napadené rozhodnutí bylo jak vydáno, tak doručeno již za účinnosti nové právní úpravy, tedy již za účinnosti § 306 nového stavebního zákona, tj. po 1. 7. 2024. Její polemika ohledně aplikace § 307 odst. 2 nového stavebního zákona a rovněž situace, ve které správní rozhodnutí bylo vydáno za účinnosti předchozí právní úpravy, je tak zcela lichá, neboť nyní posuzovaná situace je odlišná.

[14] Výše uvedená právní úprava ani nedává jinou možnost výkladu než tu, že v nyní posuzované situaci (ve které bylo žalobou napadené správní rozhodnutí vydáno a doručeno již za účinnosti nové právní úpravy) se plně uplatní § 306 nového stavebního zákona.

[15] Lze proto plně souhlasit se závěrem městského soudu, že v případě stěžovatelky, ve kterém napadené rozhodnutí správní orgán vydal dne 3. 10. 2024 a následně bylo žalobkyni doručeno dne 4. 10. 2024, připadl poslední den lhůty pro podání žaloby na pondělí 4. 11. 2024. Žalobu podanou až dne 3. 12. 2024 tak je nutno považovat za opožděnou.

[16] Na těchto závěrech nemění nic ani skutečnost, že ve výsledku nedošlo ke zřízení specializovaných stavebních úřadů, jak namítala stěžovatelka. Z ničeho nevyplývá, že by se § 306 nového stavebního zákona měl stát v důsledku toho obsoletní. Jinak řečeno, stěžovatelkou odkazované změny a novely nového stavebního zákona nijak nesouvisí se zkrácením lhůty pro podání žaloby.

[17] Za použití argumentu *a minori ad maius* lze odkázat též na závěry rozsudku kasačního soudu ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 As 241/2024 - 42, kde soud posuzoval situaci, ve které rozhodnutí správního orgánu sice bylo vydáno před účinností § 306 nového stavebního zákona, ale toto rozhodnutí bylo doručeno až za její účinnosti, tj. po 1. 7. 2024. I v tomto případě soud dospěl k jednoznačnému závěru, že se v daném případě uplatní § 306 nového stavebního zákona (viz bod 11 tohoto rozsudku). Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud uvádí, že jiný závěr nelze dovodit ani z nálezu Ústavního soudu sp. zn. I ÚS 3241/24, ze dne 26. 3. 2025, ten se totiž týká situace, ve které napadené správní rozhodnutí bylo jak vydáno, tak i doručeno ještě před účinností uvedeného ustanovení nového stavebního zákona, tedy situace zcela odlišné, od nyní souzené věci. Naopak v odkazované věci Ústavní soud nepřistoupil ke zrušení § 306 stavebního zákona (viz body 46 a násl.), a v bodě 35 uvedl, že soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu.

[18] Nejvyšší správní soud závěrem připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Účinnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Přinejmenším od posledně uvedeného data nemohla být stěžovatelka (respektive její zástupkyně) na pochybách, co bude obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) a od jakého okamžiku bude účinná. Dále je nutné zdůraznit, že stěžovatelka byla právním profesionálem zastoupena již při podání žaloby k městskému soudu, nedošlo tedy k tomu, že by (jakožto právní laik) vlastním pochybením promeškala lhůtu, v níž mohla podat žalobu. Nicméně ani pokud by stěžovatelka v řízení před městským soudem zastoupena nebyla, bylo její povinností dodržovat zákonné lhůty. V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě (shodně viz rozsudek ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024 - 21). V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži. Ani této kasační námitce tak kasační soud nepřisvědčil.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatelky důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

pokračování

[21] Osoby zúčastněné na řízení mají právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. Nejvyšší správní soud však osobám zúčastněným na řízení žádnou takovou povinnost neuložil, proto nemají právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu